

2014 CONTRA LA HISTÒRIA

(Article enviat a un diari català a finals de gener 2008 i no publicat)

Hi ha una commemoració en marxa, la dels 300 anys de la Guerra de Successió. L'any passat el record va ser per Almansa i la presa de Lleida i cal suposar que la culminació serà el 2014. En teoria hi ha sensibilització institucional atès que la Generalitat va crear, el 2005, una Comissió Catalunya 2014 per vetllar la memòria del període. Però la pràctica no es congruent. Les iniciatives institucionals, a hores d'ara, s'han limitat a una exposició "Catalunya i la Guerra de Successió" de tres mesos de durada. El comissari, Agustí Alcoberro va plantejar, amb peces rellevants, una proposta prou rigorosa, però els responsables de museografia del Museu d'Història de Catalunya li van donar una resolució llòbrega, avorrida i amb unes propostes multimèdia patètiques. La resultant, no podia ser d'altra manera, ha estat un contundent fracàs de públic.

Mentre, la destrucció del patrimoni vinculat a l'epopeia catalana del 1705-1714 ha estat sistemàtica. En el seu dia l'"oriolbohiguisme" provincià va generar una cultura de demolició que, en el que ens ateny, es va concretar en l'Arc de Santa Maria i la deformació del Fossar de les Moreres; la destrucció de la muralla de la Ciutadella del Passeig dels Til·lers i la cruel destrucció del Barri de Sant Pere. Fa pocs mesos es va excavar, i colgar, el Portal de Sant Daniel, del Baluard de Santa Clara, escenari d'una de les pàgines més heroiques mai protagonitzades pels catalans. En aquests moments l'empresa SACYR, que col·labora amb l'Ajuntament en la degradació del paisatge urbà de la Barceloneta, està procedint a emparedar el Baluard de Migdia i la Muralla de Mar. Igualment el foll remodelatge del Mercat de Sant Antoni liquidarà qualsevol vestigi del baluard que allí va existir. I a tot això tenim que afegir el sàinet del Born, que també van intentar destruir i que està abandonat des del 2002. A hores d'ara no hi ha projecte arquitectònic i s'acaba de convocar i resoldre, amb inversemblant grolleria, un concurs de museografia molt casolà que garanteix la reducció del Born a un espai de runes polsoses. L'imaginari de la crosta socialista, així com el dels seus epígons, es incompatible amb qualsevol proposta que doni rellevància al Born com element emblemàtic del setge de 1713-1714. Tot plegat les contradiccions de les administracions son evidents: simular interès i alhora tolerar o perpetrar directament la destrucció dels elements emblemàtics del patrimoni que puguin evocar un passat polèmic.

Que la data de la Diada Nacional de Catalunya molesta és cosa clara, atès que recorda la dignitat constitucional catalana, i no és casualitat la manca d'interès en la promoció del seu significat. D'altra banda es lamentable la incapacitat per evocar els fets en una pel·lícula, de fet no s'ha produït ni un trist documental de qualitat. Cal suposar que això hagués estat possible amb una mínima complicitat de les administracions. Això sí s'han publicat alguns llibres i treballs, de l'entorn historicista de la historiografia catalana, que han posat especial cura a omitir els aspectes estrictament bèl·lics del conflicte. I tot això es dona en un context de pugnes nacionalitàries. Les institucions i les més diverses organitzacions espanyoles estan practicant, contra Catalunya, i contra rellotge, el que en teoria de jocs en diríem un "joc de suma zero" que persegueix la destrucció política i cultural de la formació nacional catalana. Al seu torn els partits catalans, respectuosos amb el marc de la monarquia constitucional, segueixen practicant un joc de col·laboració en la construcció de l'Estat que té com a principal objectiu la nostra

destrucció. Aquesta praxis naïf amb el pregadeus de Madrid exigeix renunciïes. La misèria intel·lectual que ens governa està convençuda que la nova Catalunya multicultural, harmònica amb Espanya, ha de construir-se sense passat atès que aquest podria ofendre a dominadors i/o nouvinguts. Curiosament es practica una estratègia molt diferent a la que es va seguir en la construcció de la Catalunya industrial de finals del XIX, quan es va estimular el coneixement de la història per millor entendre els problemes del moment. Ara la història es un destorb a extirpar.

Francesc Xavier Hernàndez Cardona

Historiador i Catedràtic de Didàctica de les Ciències Socials de la UB

Font:

L'acadèmia dels desconfiats (Bloc de F.X.Hernandez Cardona)

<http://xavier-hernandez.com/academiadesconfiats/?p=11>